

พร้ำเพรียกเรียกชาน :

กลวิธีการเรียกชื่อตัวละครในนวนิยายเอกของรัสเซีย

รศ. เอกิ่ง พันธุ์เอกิ่งอมร

อ้วนและค่ารามาซอฟ ใน “พื้นอังค์รามาซอฟ”

พระเพรีกเรียกขาน : กลวิธีการเรียกชื่อตัวละครในวนิยายเอกของรัสเซีย

รศ. เทกิจ พันธุ์เกกิจอมร

การเรียกชื่อตัวละครเป็นกลวิธีนำเสนอตัวละครให้ผู้อ่านรู้จัก วิธีหนึ่งของผู้เขียนบันเทิงคดี ไม่ว่าจะเป็น วนิยาย เรื่องสั้น หรือบทละคร โดยทั่วไปการเรียกชื่อตัวละครมักคำนึงถึงความเรียบง่าย สั้นกระชับ และทำให้ผู้อ่านสามารถรู้จักมากคุ้นตัวละครนั้น ๆ ได้รวดเร็ว และจะจำได้แม่นยำเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้จึงพบว่าผู้เขียนวนิยายและเรื่องสั้น ไทยส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด จะเรียกชื่อตัวละครเพียงสั้น ๆ ด้วยชื่อ หรือชื่อตัวเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงชื่อสกุล

เป็นที่น่าสังเกตว่าวนิยายและเรื่องสั้นไทยที่มีการเรียกชื่อตัวละคร พร้อมกันทั้งชื่อและชื่อสกุล จะเป็นวนิยายและเรื่องสั้นในยุคแรก ๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการณกรรมตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองมีนุกหนึ่งที่นักเขียนไทยถึงกับเรียกชื่อตัวละครในวนิยายและเรื่องสั้นของตนด้วยชื่อสกุล เหมือนวรรณกรรมตะวันตกร่วมสมัย เช่น หัสนิยายชุดสามเกลอ พล นิกร กิมหงวน ของ ป.อินทร์ปาลิต เรียกชื่อตัวละครเอกบางตัวด้วยชื่อสกุลในการบรรยายเรื่องบางตอน เช่น เรียก “นายพัชราภรณ์” ซึ่งเป็นชื่อสกุลแทน “พล” ซึ่งเป็นชื่อตัว เรียก “นายนารูณวงศ์” ซึ่งเป็นชื่อสกุลแทน “นิกร” ซึ่งเป็นชื่อตัว เป็นต้น

ส่วนวนนิยมและเรื่องสั้นของตะวันตกที่ค่อนข้างมีระบบและขอบนิยมในการเรียกชื่อตัวละคร มากกว่าวรรณกรรมของประเทศไทย คือวนนิยม และเรื่องสั้นของรัสเซีย เนื่องจากชาวรัสเซียมีระบบการเรียกชื่อที่แตกต่างไปจากชาวตะวันตกทั่ว ๆ ไป

จากการพิจารณาวนนิยมเอกของรัสเซียจำนวนสี่เรื่อง คือ อันนา คาเรนינה (Anna Karenina) ของ เลียฟ หรือลีโอ 陀ลสโตย (Leo Tolstoy : 1828-1910) เรื่อง อาชญากรรมกับการลงทัณฑ์ (Crime and Punishment) ของ ฟีโอดอร์ ดอสโตเยฟสกี้ (Fyodor Dostoyevsky : 1821-1881) เรื่อง นายแพทย์ชิ瓦โก (Doctor Zhivago) ของ บอริส ปาสเตอร์แนค (Boris Pasternak : 1890-1960) และเรื่อง พี่น้องคารามาซอฟ (The Brothers Karamazov) ของ ฟีโอดอร์ ดอสโตเยฟสกี้ พบว่า วนนิยมทั้งสี่เรื่องนี้ล้วนมีกลวิธีการเรียกชื่อตัวละครที่คล้ายคลึงกัน และผู้ศึกษาไว้เคราะห์ดังจะกล่าวในรายละเอียดของวนนิยมแต่ละเรื่องต่อไป

ในการกล่าวถึงวนนิยมทั้งสี่เรื่องนี้ จะเรียงตามลำดับชื่อเรื่องในภาษาอังกฤษ คือเรื่อง อันนา คาเรนינה อาชญากรรมกับการลงทัณฑ์ นายแพทย์ชิวาโก และพี่น้องคารามาซอฟ หลังจากทำความเข้าใจกันหัวข้อระบบชื่อของชาวรัสเซียแล้ว

ชื่อตัวละครทั้งหมดที่นำเสนอในบทความนี้สะกดตามชื่อที่ปรากฏในหนังสืออ้างอิงซึ่งมีที่สะกดแตกต่างกันบ้าง

ระบบชื่อของชาวรัสเซีย

แต่เดิมชื่อของชาวรัสเซียจะมีชื่อตั้นเพียงชื่อเดียวตามธรรมเนียมโบราณ ชื่อตั้นนี้จะตั้งตามชื่อนักบุญในศาสนาคริสต์นิกายออร์ชอร์ดอกอร์ ต่อมามีการเพิ่มชื่อกลางซึ่งตั้งตามชื่อบิดาหรือบรรพบุรุษ แล้วมีชื่อสกุลต่อท้าย รวมเป็นสามชื่อ คือ ชื่อตั้น หรือชื่อตัว ชื่อกกลางและชื่อสกุล

ตัวอย่าง เช่น ชื่อของผู้เขียนวนนิยม เรื่อง พี่น้องคารามาซอฟ และอาชญากรรมกับการลงทัณฑ์ คือ ฟีโอดอร์ มีคาอิลโลวิช ดอสโตเยฟสกี้ (Fyodor Mikhailovich Dostoyevsky) มีชื่อตั้น คือ “ฟีโอดอร์” ชื่อกกลางมาจากชื่อบิดาว่า “มีคาอิล” และมีชื่อสกุล คือ “ดอสโตเยฟสกี้”

ชื่อของตัวละครเอกตัวหนึ่งในนวนิยาย เรื่อง พี่น้องคารามาซอฟ คือ “ฟีโอดอร์ พาฟโลวิช คารามาซอฟ” หรือ “คารามาซอฟ” ผู้พ่อ ซึ่อกลางที่ว่า “พาฟโลวิช” มาจากชื่อบิดาว่า “พาเวล” ในขณะที่ซึ่อกลางของลูก ๆ ทั้งสาม คนของคารามาซอฟ คือ “ดมิตري” “อีวาน” และ “อเล็กไซ” ใช้ว่า “ฟีโอดอร์วิช” ซึ่งแผลงมาจากชื่อต้นของคารามาซอฟผู้พ่อ คือ “ฟีโอดอร์” นั่นเอง

ในการตั้งชื่อกลางจะเติมปัจจัยแสดงเพศชาย เช่น “_โอลิช” (-ovich) “_อีวิช” (-ievich) “อิช” (-ich) และ “_ยิช” (-yeh) ส่วนปัจจัยที่แสดงเพศหญิง คือ “_อา” (-a) “_ออฟนา” (-ovna) “_อีฟนา” (-ievnna) และ “_อิชนา” (-ishna) ดังนั้น ปัจจัยที่เติมลงข้างหลังชื่อบิดา จึงหมายถึง “ลูกชาย ของ” หรือ “ลูกสาวของ” เช่น ในนวนิยาย เรื่อง อันนา คาเรนינה ชื่อตัวละครเอกผู้ชายหญิง ตัวหนึ่ง คือ “อันนา อาร์คัดเยฟนา” หมายถึง ลูกสาวของ คนชื่อ “อาร์คัดี้”

นวนิยายเรื่อง พี่น้องคารามาซอฟ ลูกสาวของ “ร้อยตรีนิโคลอสเนกีร์โยฟ” มีชื่อกลางว่า “นิโคลไleyฟนา” ดังนั้น ลูกสาวคนโตจึงชื่อ “นีนานิโคลไleyฟนา” คนรองชื่อ “วาร์วารา นิโคลไleyฟนา” นอกจากนี้ มีตัวละครเอกผู้ชายสองคนในนวนิยายเรื่องนี้มีชื่อกลางในระบบเดียวกัน คือ คนหนึ่ง ชื่อ “แครารีนา อีวานอฟนา เวอร์คอด์เซฟ” เพราะบิดาชื่อ “อีวาน” อีกคน หนึ่งชื่อ “อกรา芬นา อเลกซานดรอฟนา สเวทลอฟ” ซึ่งมีบิดาชื่อ “อเลกซานเดอร์” ในขณะเดียวกันถ้าเป็นลูกชายที่มีบิดาชื่อ “อเลกซานเดอร์” ก็จะมีชื่อกลางว่า “อเลกซานโดยริช” เช่น “อเลกซานเดอร์ อเลกซานโดยริช” เป็นต้น

ส่วนชื่อสกุลมีรูปที่แสดงเพศชายและเพศหญิง เช่น เดียวกับชื่อกลาง เช่น ชื่อเติมของตัวละครเอกผู้ชาย “ตัวหนึ่งในนวนิยายเรื่อง อันนา คาเรนินา คือ “อันนา อาร์คัดเยฟนา โอบลอนสกายา” และ พี่ชายชื่อ “สเตฟาน อาร์คัดเยวิช โอบลอนสกี” และเมื่อสตรีแต่งงานแล้วก็จะใช้ชื่อสกุลของสามี แต่เป็นชื่อสกุลที่แสดงเพศหญิง ให้รู้ว่าเป็นภรรยาของซึ่งสกุลนั้น ๆ เช่น “อันนา อาร์คัดเยฟนา คาเรนินา” หรือเรียกสั้น ๆ เพียงชื่อต้นและชื่อกลางว่า “อันนา คาเรนินา” หมายถึง ภรรยาของคนที่ชื่อ (สกุล) ว่า “คาเรนิน” เป็นต้น

การเรียกชื่อตัวละครใน “อันนา คาเรนินา”

นวนิยายเรื่อง อันนา คาเรนินา มีลักษณะการเรียกชื่อตัวละคร พอจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. เรียกชื่อตันและชื่อกลาง เป็นลักษณะการเรียกชื่อตัวละครตามปกติวิสัยโดยเฉพาะในบทสนทนา ตัวละครจะเรียกชื่อตัวละครอื่นด้วยชื่อตัน และชื่อกลาง ทั้งในความหมายของสรรพนามบุรุษที่ 2 และสรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น ตอนสตีวา (สเตฟาน โอบลอนสกี้) บอกกับมัตเ瓦 เพื่อนและคนใช้เก้าแก่กว่า น้องสาวของเขาวาจะเดินทางไปมอสโคว์ในวันรุ่งขึ้นว่า “มัตเ瓦 น้องสาวของข้า, อันนา อาร์คัดเยฟนา จะมาพรุ่งนี้” (หน้า 9)

เมื่อจะเอ่ยถึงภรรยา แทนที่จะเรียกชื่อเล่นว่า “ดอลลี่” สตีวา กับอกมัตเ瓦 “ไปเรียนคุณดาเรีย อเลกชานดรอฟนา และกัน ให้เชือสั่งการเดอะ” (หน้า 9)

เมื่อมัตเวรับคำไปบอกรตามคำสั่ง ก็กลับมารายงานเจ้านายว่า “คุณดาเรีย อเลกชานดรอฟนา ให้ผู้มาเรียนว่า เชอจะไม่ออยู่บ้าน ให้เข้าจัดการ-หมายถึง ท่านนั่นรับ-จัดการเอาเองตามใจ” (หน้า 9)

ตอนค่าเรนินเตือนอันนา มิให้คบค้ากับวronสก์ต่อไป เพื่อเห็นแก่เกียรติยศซึ่งเสียงหงส์ของเข้า และเชือ

“ดิฉันไม่เข้าใจ” อันนาแย้ง ยกไหล่-เข้าไม่สนใจสักนิด เชือคิด เพราะคนอื่น ๆ เห็นหรอก เขายังเป็นทุก “อเลกเซ อเลกชานดรอฟิช คะ คุณคงไม่สบาย” เชือพูดเสียงดัง ลูกขึ้น ขับจะก้าวเดินออกไป แต่เขารีบสาวเท้าเข้ามาข้างหน้ารัวจะขวางทางเชือ (หน้า 168)

ตอนค่าเรนินบอกกับดอลลี่ เรื่องจะตัดสินใจหย่ากับอันนา ซึ่งดอลลี่ไม่เห็นด้วย และขอให้เข้าคิดถึงเหตุผลให้มาก ๆ

“ผมคิดแล้ว ดาวเรีย อเลกชานดรอฟนา ผมคิดมามากแล้ว” ค่าเรนินตอบ หน้าแดงเป็นริ้ว ๆ นัยน์ตาหม่นหมองมองไปข้างหน้า (หน้า 446)

นอกจากนี้ ในการบรรยายเรื่องมีการเรียกชื่อตัวละครด้วยชื่อตัน และชื่อกลาง เช่น กัน เช่น ตอนบรรยายถึงตัวละครตัวหนึ่ง

เคาน์เตสลีเดีย อีวานอฟนา เป็นเพื่อนดีกับค่าเรนิน เป็นศูนย์กลางของวงสังคมแห่งเซนต์ปีเตอร์สเบริก อันนาได้มายิกลัชิดกับเชือผ่านทางสามี (หน้า 122)

2. ເຮັດວຽກທີ່ອຕັນແລະ ຂໍ້ອສກຸລ ໃຫ້ເຮັດວຽກໃນການບຣຍາເງື່ອງເປັນສ່ວນໃຫຍ່ເຊັ່ນ ຕອນແນະນຳຕົວລະຄຣ

ເຈົ້າຫຼູງຄິດຕີ່ ເຊອຮັບປັດສກາຍາ ອາຍຸສົບແປດປີ ເພີ່ງປະກວາງກາຍໃນວັງສັງຄົມຖຸ່າທະນານີ້ເປັນປັບແປງແລະໄດ້ຮັບຄວາມສໍາເລົງຍິ່ງກ່າວີ່ສາວກັ້ງສອງ ແກ່ນກ່າວທີ່ມາຮັດເຄຍໄດ້ຮັບ ມີພັກຕັ້ງເອີ່ນລຶ່ງໜຸ່ມໆ ຈຸ່ມ ຕາມງານເດັ່ນຮຳໃນກຽມມອສໂຄວີ ທີ່ໜຶ່ງຮັກຄິດຕີ່ກັນເກືອບທຸກຄົນ ສອງໜຸ່ມໆໄດ້ແສດງແຈ້ງໜຶ່ງໝາຍມິ່ນໃນຕົວເຮົວ ນັບແຕ່ຖຸ່າທະນາປີ່ແຮກນີ້ ຄົນໜຶ່ງຄື່ອເລວິນ ແລະເມື່ອເລວິນໄປຈາກມອສໂຄວີ ເຄົ້າວ່ອນສກີ້ກີ້ເສັນອົດຕົວເຂົ້າມາກັນທີ່ (ຫັ້ນ 57)

ຕອນກ່າວລ່າງຄື່ອເລວິນແລະ ພໍ່ໜ້າ

ຄອນສແຕນດິນ ເລວິນ ມອງພໍ່ໜ້າວ່າເປັນຄົນສຕິປັນຍຸ່ງຢາເລີສ ກາຣີສົກມາດີມີວັດນັບຮົມດາມນັຍສູງສຸດຂອງກຳນົຟ້າ ມີພຣສວຣົກີພື້ເສຍໃນການທຳການເພື່ອສາරັບຜົນແຕ່ຍິ່ງເລວິນອາຍຸມາກີ່ນີ້ເທົ່າໄໜ້ ຍິ່ງຮູ້ຈັກ ພໍ່ໜ້າມາກີ່ນີ້ເທົ່າໄໜ້ ຈົດໃຈສ່ວນລຶກເຂາຍິ່ງຮູ້ສົກປ່ອຍ ຈຸ່ມ ຂຶ້ນ ວ່າຄວາມສາມາດທີ່ຈະທຳການເພື່ອສາරັບຜົນ ທີ່ໜຶ່ງເລວິນຄືດວ່າ ດ້ວຍໆໄໝມີນັ້ນ ບາງທີ່ອຈາໄໝໃໝ່ຄຸນສມັບດີທີ່ດີ... (ຫັ້ນ 275)

ບາງຄັ້ງເມື່ອຕົວລະຄຣສັນກາກັນ ອາຈາຮັດວຽກທີ່ອຕົວລະຄຣຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ ອາຈາຮັດວຽກຕົວລະຄຣທີ່ອຕັນ ແລະ ຂໍ້ອກລາງເພື່ອແສດງຄວາມສຸກາພ ແຕ່ເມື່ອເອີ່ນລຶ່ງຕົວລະຄຣອົກຕົວໜຶ່ງ ກ້ອາຈາຮັດວຽກທີ່ອຕັນແລະ ຂໍ້ອສກຸລ ໂດຍໄໝມີກົງເກີນທີ່ດີ ຈຸ່ມ ເປັນຕົວກຳທັນ ເຊັ່ນ ຕອນເຈົ້າຫຼູງເບີຕີ່ ຖຸເບີຕົດສກາຍາ ທີ່ໜຶ່ງເປັນເພື່ອນຂອງອັນນາພຸດກັບ ດາເນີນ ຕອນໄປ່ເຢີມອັນນາທີ່ມ້ານ

“ຄຸນແອເລກເຊ ອເລກຈານໂດຣວິຊຄະ! ດິຈັນທຽບຄ່ະ ຄຸນເປັນຄົນມີນໍ້າໃຈຈິງ ຈຸ່ມ” ເບຕີ່ພູດຫຼຸດອູ່ຢູ່ທີ່ກ້ອງຮັບແນກເລີກ ຈັບມືອັກນັກການນີ້ອ່າງອົບອຸ່ນ ໄຈເປັນພື້ເສຍອົກຮັງ “ດິຈັນເປັນຄົນນອກ ແຕ່ດິຈັນຮັກເຮອມາກ ແລ້ວກັນຄື່ອຄຸນຈຸນອຍາກຈະແນະນຳໃຫ້ຕ້ອນຮັບເຂາຄ່ະ ອເລກເຊ ວ່ອນສກີ້ ເປັນຄົນມີເກີຍຮົດ ແລ້ວເຂາກີ້ກຳລັງຈະເດີນທາງໄປກາຫຼັກຕົ້ນຕົ້ນ” (ຫັ້ນ 477-478)

3. ເຮັດວຽກທີ່ອຕັນ ຂໍ້ອກລາງແລະ ຂໍ້ອສກຸລ ກາຣີສົກມາດີ ລັກຊະນະນີ່ຈະປະກວາງໃນການບຣຍາເງື່ອງທີ່ກ່າວີ່ສາວກັ້ງສອງ ເຊັ່ນ ຕອນເປີດເງື່ອງທີ່ບຣຍາເຄີ່ງສັກພຣອບຄວ້ອງໂບລອນສກີ້ ທີ່ໜຶ່ງເປັນພໍ່ໜ້າຂອງອັນນາ ຂໍ້ອສເຕີເປັນ ທີ່ກ່າວີ່ສາວກັ້ງສອງ ຜູ້ເຂົ້າມາຮັດວຽກທີ່ອຕົວໜຶ່ງເຕີມຮູ່ແບບວ່າ “ເຈົ້າຫຼູງ

สเตฟาน อาร์คัตเยวิช โอบลอนสกี” และเรียกชื่อเล่นไปด้วยในขณะเดียวกัน

ตลอดสามวันหลังเหตุการณ์ร้าย เจ้าชายสเตฟาน อาร์คัตเยวิช โอบลอนสกี หรือที่เพื่อน ๆ ในวงสังคมนำสมัยเรียกันว่าสตีวา ตื่นเช้าแปดนาฬิกาตามปกติ ไม่ใช่ในห้องของภรรยา แต่บนเก้าอี้น้ำมายาวบุหงในห้องอ่านหนังสือ เข้าพลิกร่างอวนลำบารูงอย่างดี บนเก้าอี้นอนอ่อนนุ่ม ตะแคงหน้าซุกหมอน คล้ายอยากจะหลับต่อ แต่แล้วบุบีบักกลับทะลึงลุกนั่งลีมตา (หน้า 7)

ตอนบรรยายถึงค่าเรนิน สามีของอันนาผู้มีอายุแก่กว่าสิบปี

อเลกเซ อเลกชานโดยวิช ค่าเรนิน กลับจากประชุมคณะกรรมการตีตอนสีไม่เงยein แดก็อย่างที่เป็นอยู่เสมอ เขายังไม่มีเวลาจะไปหาภรรยา รีบเข้าไปในห้องอ่านหนังสือ พับปะกับผู้มาร้องเรียนซึ่งรอเขาอยู่ และลงนามเอกสารที่เลขานุการนำมายื่น (หน้า 125)

บางครั้งการเรียกชื่อดัน ชื่อกลางและชื่อสกุล จะปรากฏในบทสนทนา เช่น ตอนโอบลอนสกีพับกับวรอนสกีที่สถานีรถไฟกรุงมอสโคร์ เพื่อรับผู้โดยสารที่มากับขบวนรถจากเซนต์ปีเตอร์สเบริร์ก โอบลอนสกีโปรดรับอันนา น่องสาว ส่วนวรอนสกีขอรับมาตรา โอบลอนสกีบอกกับวรอนสกีตอนหนึ่งว่า “แต่คุณต้องรู้จัก อเลกเซ อเลกชานโดยวิช ค่าเรนิน น้องเบยคนดังของผม แน่ ครอ ฯ รู้จักเข้าทั้งนั้น” (หน้า 68)

และการแนะนำซึ่งกันและกันในวงสังคม ก็มักเรียกเต็มรูป เช่น ตอนคิดตีແນະนำชายสองคนซึ่งต่างหมายปองเชอหั้งคู่ที่บ้านของเชอ “ดิฉันขอແນະนำนะคร” เจ้าหญิงพุด ผายมือไปทางлевิน “คุณสแตนดิน ดมิตريช ลีวิน ค่ะ เคาน์ อเลกเซ คิริโลวิช วรอนสกี” (หน้า 59)

4. เรียกเฉพาะชื่อสกุล การเรียกชื่อตัวละครในลักษณะนี้ปรากฏในการบรรยายเรื่องเกือบตลอดเรื่อง โดยเฉพาะใช้เรียกตัวละครสำคัญฝ่ายชาย กีอบทุกด้วย เช่น วรอนสกี โอบลอนสกี ค่าเรนิน ลีวิน ฯลฯ เป็นการเรียกชื่อสกุลในฐานะเป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 ซึ่งเป็นลักษณะการเรียกชื่อตามหลักของชาวตะวันตกทั่วไป เช่น ตอนบรรยายถึงภารกิจอย่างหนึ่งของสเตฟาน อาร์คัตเยวิช โอบลอนสกี

ผู้มาขอพบคือภารยาชายของร้อยตรีคลินิน ให้ช่วยเหลือเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ไม่สมเหตุสมผล แต่โอบลอนสกี้เชิญให้เขอนั่ง ตั้งใจฟังเครื่องดื่ม ไม่พูดแทรกทำให้เธอสะดุด แนะนำอย่างละเอียดว่าควรจะไปพบใครอย่างไร ทั้งยังเชิญจดหมายสั้น ๆ ลายมือสวยงาม ตัวโตอ่านง่าย ภาษาสละสลวย นาเชือถือไปถึงคนที่จะช่วยเธอได้ หลังจากสุภาพสตรีคนนั้นกลับไปแล้ว โอบลอนสกี้หันมองว่า ชะงักหน่อยหนึ่ง ทบทวนว่าลืมอะไรบ้าง ไม่ลืมสักอย่าง นอกจากที่อยากรู้ คือภารยา (หน้า 13-14)

ตอนบรรยายถึงตัวละครเอกฝ่ายชายสองตัวไปที่สถานีรถไฟ

สิบเอ็ดนาพิกาวันรุ่งขึ้น วรอนสกี้นั่งรถม้าไปที่สถานีรถไฟ รอรับมาตราซึ่งเดินทางมากับรถไฟจากเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก คนแรกที่เข้าพบตอนขึ้นบันไดใหญ่ คือ โอบลอนสกี้ ที่มาอุบัติลงสาห์บ ซึ่งเดินทางมาโดยรถไฟขบวนเดียวกัน (หน้า 68)

5. เรียกเฉพาะชื่อต้นหรือชื่อเล่น เป็นลักษณะการเรียกชื่อตัวละครที่ปราศจากบุญญาคุณที่สุด โดยเฉพาะในการบรรยายเรื่อง และที่นำสังเกตว่าจะใช้เรียกชื่อตัวละครสำคัญฝ่ายหญิงทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นอันนา คิตตี้ ดอลลี่ ยุลยา ส่วนชื่อเล่นของตัวละครฝ่ายชายจะปราศจากในบทสนทนาของคู่สนทนา จะไม่ปราศจากการบรรยายเรื่อง

ตัวอย่างตอนอันนาไปเยี่ยมดอลลี่ ผู้พี่สาวใกล้ชิดกำลังมีเรื่องระหองระแหงกับโอบลอนสกี้ผู้สามี

ดอลลี่ชี้เลืองมองนาพิการอย่างแขกอยู่ทุกนาที แต่ก็มักจะเป็นเสมอเมื่อเราเพลオ ดอลลี่ก็เช่นกัน ตอนอันนา มาถึง เธอไม่ได้ยินเสียงกระดิ่ง

พอได้ยินเสียง กระโปรงส่ายและเสียงคนเดินแผ่เบาอยู่นอกประตู เธอหันไปมอง ใบหน้าอมทุกข์ของเธอ มีอาการเปลกใจมากกว่าຍินดี เธอลุกขึ้น กอดน้องสามี

“อ้าว มาถึงแล้วหรือคะ” เธอพูดตอนจูบอันนา

“ดอลลี่ ดิฉันดีใจมากจริง ๆ ที่ได้พบคุณ”

ອັນນາແລະຄອລື່ ໃນ “ອັນນາ ດາວໂຫຼນາ”

ອັນນາຄອດຜ້າພັນຄອ ດອດໝາກແຕ່ລອນພມດກດຳພັນໝາກ ເຮື່ງ
ຕ້ອງສະບັບຕີຣະເພື່ອໃຫ້ເສັ້ນຜົມ ລຸດຈາກໝາກ

“ຄູນແປ່ງປັ້ງ ສຸງພາພີ່ ມີຄວາມສຸ່!” ດອລີ່ພຸດ ຄລ້າຍ ຖ ຈະອີຈາ

“ດິຈັນຫີ່ອຄະ...ນັ້ນນະໜີ່” ອັນນາຕອບ “ໂວ້ ສວຽນໂປຣດເກອະ ທາເນີຍ
ໜູນເກີດປີເດີຍກັບເຊົ່ວ ອ້າຂອງອານີ່ຈີ່” ເຮອທັນໄປປຸດກັບເດີກໜູນຕົວນ້ອຍ ຖ
ທີ່ວີ່ງເຂົ້າມາໃນທົ່ວ່າງ ຮັບໜູນນ້ອຍເຂົ້າມາໃນວັງແນ້ນຈູນທາເນີຍ “ເດີກນ້ອຍນໍາເອັນດູ
ນໍາເອັນດູຈົງຈີ່ ພາດິຈັນໄປປັບກັນແກທຸກຄົນແຕອະຄ່າ” (ຫນ້າ 78-79)

ຕ້ວຍຢ່າງໜ້າງຕັ້ນ ນອກຈາກອັນນາແລະດອລີ່ທີ່ເປັນຊື່ອຕັ້ນແລະຊື່ອເລັນຂອງ
ຕົວລະຄຣາມຳດັບແລ້ວ ຍັງມີຊື່ອເລັນຂອງເດີກ ຖ ຄື່ອ ກຣີ່ຈາ ທາເນີຍ ເຊົ່ວຍ

ບທສນທນາຮະຫວ່າງເຈົ້າໜູນ່ງໜົງໜົງປັບສກາຍາ ມາຮາດຂອງດອລີ່ແລະຄືຕື່
ແລະຄົນໃຊ້ທີ່ອທາເນີຍ ມີຂາລອົພນາ ໃນຮ່ວ່າງທີ່ທັງໝົດກຳລັງໜ້າຍກັນທຳແຍ່ນ

ສຕືວາບອກວ່າໃຫ້ເງິນດີກວ່າ” ດອລີ່ຮ່ວມວົງຄູຍຄື່ງເຮື່ອງໜັກທີ່ກຳລັງ
ສນທນາກັນວ່າຄວາມຈະໃຫ້ອະໄຮແກ່ຄົນໃໝ່ “ແຕດິຈັນ...”

“ໃໝ່ໄດ້ຍັງໄງ້ເງິນ!” ເຈົ້າໜູນ່ງກັບຄືຕື່ອຸທານພວ້ອມ ຖ ກັນ “ພວກເຂາຍອົບ
ຂອງຂ້າງໝາກກວ່າ...”

“ດິຈັນກີ່ໃຈຄ່າ” ດອລີ່ຕອບ
ຍື້ມນ້ອຍ ຖ ພຍາຍາມສັງເກຕສີ້ຫ້າຂອງ
ຜົມໄໝ່ເພື່ອຈະຫຍັ່ງວ່າເຮອງໜີ່ໄຣແກ້ໄຫນ
ດູ້ທ່າທາງເຮອຈະໜີ່ ດອລີ່ຄືດ ເມື່ອເຫັນ
ສີ້ຫ້າແສດງຄວາມເຫັນໃຈຂອງອັນນາ

“ມາຊີຄະ ດິຈັນຈະພາໄປທີ່ຫ້ອງພັກ”
ເຮອັບພຸດຕ່ອງໄປ ພຍາຍາມຄ່າວິເລືອນເພື່ອ
ເຮັດວຽກຄວາມມັນໃຈ

“ນີ້ກຣີ່ຈາຫີ່ອຈີ່ ຂອບຄຸນພຣະເຈ້າ
ໂຕເວົຈົງ!” ອັນນາພຸດ ຈຸບຫລານ
ແຕ່ສາຍຕາຍັງຈັບອູ້ທີ່ດອລີ່ ລັ້ງຈາກນັ້ນ
ເຮອັບຍືນນຶ່ງໜ້າແດງ “ອ່ຍ່າເລີຍຄະ ອູ້ໃນ
ຫ້ອງນີ້ເຄົວ່າ”

“ອຍ່າງປີ່ແລ້ວ ແມ່ນໜີ້ຜ້າໃຫມາກຮອນາ ເຊມເຢນອຸພນາ ໄນໃຊ້ຜ້າປອນ
ລິນຮອກ ແຕ່ກົດລ້າຍ ຈຸ່ອຍ່າງນັ້ນ” ທ່ານທູງວ່າ

“ລວດລາຍສາຍເຮືບປະສົງດົນມາກ ຄ້າໄມ້ມີຂອງມາກຮອນາ ແມ່ນຍັງອຍາກ
ໄດ້ໄວສັກດ້ວຍ ຜ້ານີ້ຄ້າຍວາເຣັນກໍາ ສວຍແຕ່ໄມ່ແພ່ງ”

“ເອົາ ລູກວ່າໃຫ້ໄດ້ແລ້ວນະຄະ” ດອລລື່ພຸດ ພຍດນ້າເຂື່ອມຈາກທັພພື້ນຖານ
ເໜີຍວ່າ

“ຄ້າຫຍດແສ້ວນ້າເຂື່ອມເປັນກ້ອນກີໃຫ້ໄດ້ ປລ່ອຍໃຫ້ເດືອດອຶກຫນ່ອຍເຄວະ
ອກາເຟຍ ມີຢາລອຸພນາ” (ໜ້າ 622)

ບທສນທනຂ້າງຕົ້ນ ມີຊື່ອຕົວລະຄຣື່ອ “ສຕືວາ” ເປັນຊື່ເລີນຂອງໂວບລອນ
ສກີ່ທີ່ມີຊື່ອຕົ້ນຄື່ອງ “ສເຕັພັນ” ສ່ວນ “ດອລລື່” ເປັນຊື່ເລີນ ຂື່ອຕົວຄື່ອງ “ດາເລີຍ”
ແລະ “ຄິດຕີ່” ເປັນຊື່ອຕົວ ຂື່ອເລີນຄື່ອງ “ເຄຕຍາ” ທີ່ນໍາສັງເກຕ ຄື່ອ ເຈົ້ານາຍຈະເຮີຍ
ຄົນໃຫ້ອ່າງສຸກພັດດ້ວຍຊື່ອຕົວແລະ ຂົ້ອກລາງເຫັນທີ່ເຈົ້າທູງເຮີຍຄົນໃຫ້ທີ່ຂື່ອ “ອກາເຟຍ
ມີຢາລອຸພນາ”

ອ່າຍ່າງໄຮກຕາມ ການເຮີຍຂື່ອເລີນຂອງຕົວລະຄຣື່ອທີ່ເປັນຫຍມປ່າກງວູຍ່ັນ
ແຕ່ໄມ້ນ່ອຍນັກ ເຫັນໃນບທສນທනຮາຮວ່າງເລີນແລະ ຄິດຕີ່ ຕອນທັກສອງປ່ຽນປວມ
ເຂົ້າໃຈເວັ້ງຄວາມທີ່ຫງວ່າງຂອງເລີນໜຶ່ງມີຊື່ເລີນວ່າ “ຄອສຕ່ຍາ” ຜຶ່ງແພຳງມາຈາກຂື່ອ
ຈົງວ່າ “ຄອນສແຕນຕິນ” ແລະ “ຄິດຕີ່” ມີຊື່ເລີນວ່າ “ເຄຕຍາ” ດັກລ່າວແລ້ວ

“ໄມ້ໃຫ້ອ່າງນັ້ນນະຄະ ຄອສຕ່ຍາ ເດືອກຄະ ເດືອກ ໂດ ພັດທະນຸກ່ອນ!”
ເຮອພຸດ ມອງເຂົາຍ່າງເຈັບປັດແລະເຫັນໃຈ

“ແຕ່ຄອສຕ່ຍາຄະ ອຸນພຸດເກີນຈົງແລ້ວລະຄະ” ຄິດຕີ່ປ່ອບເຂາ ລຶກໃນ
ຈົດໃຈເຮົວ ປລາບປລື່ມໍ່ທີ່ເຂົາຮັກເຮອມາກ ແລະ ຕອນນີ້ແສດງອອກດ້ວຍຄວາມທີ່ຫງວ່າ

“ເຄຕຍາ ພມທຳໃຫ້ຄຸນໄມ້ສບາຍໃຈ ທີ່ຮັກ ຍກໄທ່ໃຫ້ມີດ້ວຍ ພມບ້າໄປເອງ
ເຄຕຍາ ພມຜິດ ທຳໄດ້ຍັງໄງ ເຂົາເຮົວໃຈ ເຮົາເຮົວໃຈສາມາກມານຄຸນ” (ໜ້າ 643)

ອ່າຍ່າງໄຮກຕາມ ລັກຂະນະການເຮີຍຂື່ອຕົວລະຄຣື່ອໃນໝາຍເຮືອນີ້ ດາມທີ່
ກ່າລ່າວໄປແລ້ວ ກົມໃຫ້ແນວປົງບົດທີ່ເຄຮັງຄວັດຊັດເຈນໄປຕລອດທັງເວົ້ອງຈນເປັນສູງ
ຕາຍຕົວ ເນື່ອຈາກມີບາງຄອນທີ່ຜູ້ເຂົ້າຍເຮີຍຂື່ອຕົວລະຄຣື່ອໄມ້ເປັນຕາມແນວເດີມ
ໂດຍໄມ້ອາຈາກຮາບເຫດຸຜລວ່າເພຣະອະໄຣ ຜູ້ເຂົ້າຍຈຶ່ງຈໍາເປັນຕົ້ນເຮີຍຂື່ອຕົວລະຄຣື່ອ

ให้แต่ก่อต่างกัน ทั้ง ๆ ที่เป็นการบรรยายเรื่องที่อยู่ในเนื้อความ และบริบทเดียวกันแท้ ๆ

ตัวอย่างเช่น ตอนบรรยายเริ่มเรื่องบทที่ 1 ภาคที่ 3 มีเนื้อความต่อไปนี้

เชอร์เก อีวานาวิช คอชนิเชฟ อยากจะพักสมองจากการทำงานหนักแทนที่จะไปปั่นจักรยาน ตามที่เคยทำอยู่ประจำ ปลายเดือนพฤษภาคมเขางานไปเยี่ยมน้องต่างมารดาในชนบท เขายังเชื่อว่าชีวิตชนบทเป็นชีวิตที่ดีที่สุด เขายังมาเพื่อจะได้สัมผัสรู้ชีวิตเช่นนั้นที่บ้านของน้องชาย คอนสแตนติน เลวิน ดีใจมากที่พี่ชายมาพักกับตน โดยเฉพาะเมื่อเขาคิดว่าพี่นิโคลลงไม่กลับมาหน้าร้อนปีนั้น ทั้ง ๆ ที่เลวินรักและนับถือ เชอร์เก อีวานาวิช แต่เลวินก็รู้สึกอึดอัดเมื่อยู่ด้วยกัน เขากระอักกระอ่วนรำคาญท่าทีที่พี่ชายมีต่อชนบท สำหรับคอนสแตนติน เลวินแล้ว ชนบทคือภูมิหลังของชีวิต เป็นความสุข เป็นแรงงานและความพากเพียร ส่วนเชอร์เก อีวานาวิช ก็คิดว่าชนบทเป็นสถานที่พักผ่อนจากการงาน เป็นยาสั้นค่ำสำหรับคนพิษอิทธิพลความจัดจลงของเมือง ซึ่งเขาเต็มใจมารับการบำบัด ตระหนักแน่ใจประเสริฐภาพ ของyanin สำหรับเลวินแล้วความดีงามของชนบทอยู่ที่เป็นแหล่งการงานที่ก่อประโยชน์อย่างไม่มีข้อสงสัย แต่คอชนิเชฟเห็นว่า ชนบทดีตรงที่เขาไม่ต้องทำอะไร และจริง ๆ แล้วไม่ควรทำอะไรที่นั่นด้วย (หน้า 273)

ตามบทบรรยายข้างต้นจะพบว่า การเรียกชื่อตัวละครไม่เป็นลักษณะเดียวกัน แต่จะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอนอะไร กกล่าวคือเมื่อเริ่มต้นบทบรรยาย จะเรียกชื่อตัวละครตัวแรกด้วยชื่อต้น ชื่อกาง และชื่อสกุลเต็มรูป คือ เชอร์เก อีวานาวิช คอชนิเชฟ แต่สำหรับตัวละครตัวที่ 2 จะเรียกเพียงชื่อต้นและชื่อสกุล คือ คอนสแตนติน เลวิน และเรียกเฉพาะชื่อสกุลว่า “เลวิน” ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้ในการบรรยายเรื่องโดยตลอด แทนที่จะเรียกเต็มรูปว่า คอนสแตนติน ดมิตริช เลวิน

ในขณะเดียวกัน ชื่อตัวละครตัวแรก คือ เชอร์เก อีวานาวิช ในตอนท้ายเนื้อความก็เรียกชื่อสกุลเป็น “คอชนิเชฟ” เช่นเดียวกับ “เลวิน”

ที่น่าสังเกตคือ ในต้นข้อความมีการกล่าวถึงชื่อพี่ชายอีกคนหนึ่งของเลวิน ซึ่งเป็นพี่ร่วมบิดา มีนามสกุลเดียวกัน คือ “นิโคลaire เลวิน” แต่ในเนื้อ

ຄວາມໃຊ້ຂໍ້ອວ່າ “ພື້ນໂຄໄລ” ແກ່ນກາຮເຮັກຂໍ້ອຕ້າລະຄຣາມປກດີທີ່ປະກອບດ້າຍຂໍ້ອຕັນ
ຂໍ້ອກລາງແລະຂໍ້ອສກຸລ

ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີຂໍ້ອສັງເກດວ່າຂໍ້ອ ເຊອຮົງເກ ອົວນາວິຈ ພັກກັບຂໍ້ອ ເຊອຮົງເກ
ອເລເກເຊຍເວີຈ ທີ່ເປັນລູກຂາຍຂອງອັນນາແລະຄາເຣີນ ແລະມີຂໍ້ອເລີ່ນວ່າ “ເຊົ່ວກອຍາ”
ທີ່ຜູ້ເຂົ້າໃຫ້ຂໍ້ອ “ເຊົ່ວກອຍາ” ໃນກາຮດໍາເນີນເວົ່ອງ ແກ່ນກາຮເຮັກຂໍ້ອຕັນແລະເຕີມ
ຮູບແບບຜູ້ໃໝ່

ຢັງໄປກວ່ານີ້ຄ້າສັງເກດຂໍ້ອຂອງດ້າວລະຄຣີນ້ອງຄູ່ນີ້ຈະພບວ່າໃຊ້ຂໍ້ອສກຸລຕ່າງກັນ
ແລະຂໍ້ອກລາງກີ່ຕ່າງກັນດ້ວຍ ເພຣະຄ້າເປັນພື້ນ້ອງຕ່າງມາຮດາກັນຈົງ ກິ່ນ່າຈະມີຂໍ້ອ
ກລາງແລະຂໍ້ອສກຸລເມື່ອນກັນ ຄື່ອ ຈາກເປັນຂໍ້ອກລາງວ່າ “ອົວນາວິຈ” ທັ້ງຄູ່ ຄື່ອ ມີ
ພົກຄນເດີຍກັນທີ່ຂໍ້ອ “ອົວນ” ອົງລົງຄ້າຂໍ້ອກລາງວ່າ “ດົມືຕົຣີ” ຄ້າທັ້ງຄູ່ຕ່າງເປັນ
ລູກຂາຍຂອງຄນທີ່ຂໍ້ອ “ດົມືຕົຣີ” ແຕ່ກາຮທີ່ດ້າວລະຄຣີທັ້ງຄູ່ຂໍ້ອກລາງແລະຂໍ້ອສກຸລຕ່າງ
ກັນເຊັ່ນນີ້ ທຳໄຫ້ເຂົ້າໃຈວ່າຈະເປັນພື້ນ້ອງ “ຕ່າງປິດາ” ມາກກວ່າ “ຕ່າງມາຮດາ” ດັ່ງ
ທີ່ບໍ່ຮຽຍໄວ້ ຄື່ອ ຄອບນິເໜີ ມີນິດາຂໍ້ອ “ອົວນ” ແລະເລວິນ ມີນິດາຂໍ້ອ “ດົມືຕົຣີ”
ແຕ່ມີມາຮດາຄານເດີຍກັນທີ່ໄໝປ່າກູ້ຂໍ້ອໃນນັນຍາຍ

ກາຮເຮັກຂໍ້ອຕ້າລະຄຣ ໃນ “ອາຊຸຍາກຣມກັບກາຮລົງທັນທີ”

ກາຮເຮັກຂໍ້ອຕ້າລະຄຣໃນນັນຍາຍເວົ່ອງ “ອາຊຸຍາກຣມກັບກາຮລົງທັນທີ”
ຂອງຟິໂອດອ້ວ ດວສໂຕຍີັບສກີ ມີລັກຂະນະດັ່ງຕ່ອໄປນີ້

1. ຕ້າລະຄຣຫລາຍ ຖ້າ ຕ້າໃນນັນຍາຍເວົ່ອງນີ້ມີຂໍ້ອເລີນ ເຊັ່ນ “ໂຮດີໂອນ
ໂຮນາໂນວິຈ ຮາສໂຄລນິໂຄພ” ຕ້າລະຄຣເອກຝ່າຍໝາຍມີຂໍ້ອເລີນວ່າ “ໂຮດີຢ່າ”
ດັ່ງປ່າກູ້ຕາມຄໍາເຮັກຂອງແມ່ ນ້ອງ ແລະເພື່ອນສົນທິ “ລື້າເວີ້ຍຕ້າ ອົວນອິນຳ”
ຂໍ້ອເລີນວ່າ “ລູ່ຍ້າ” “ອັພໂດທີ່ຢ່າ ໂຮມານອິນຳ ຮາສໂຄລນິໂຄພ” ນ້ອງສາວຂອງໂຮດີຢ່າ
ມີຂໍ້ອເລີນວ່າ “ດູເນີຍ” ແລະ “ດູເນັ້ນກໍາ” “ໂຫຼືຢ່າ ເຊເມນອິນຳ ມາຮົມເມດາລອິພ”
ຄູ່ຮັກຂອງໂຮດີຢ່າ ມີຂໍ້ອເລີນວ່າ “ໂຫຼືເນີຍ” ແລະ “ໂຫຼືເນັ້ນກໍາ” ທັ້ງຂໍ້ອ “ດູເນີຍ”
ແລະ “ໂຫຼືເນີຍ” ດຽວກັບຂໍ້ອຕ້າລະຄຣຫຼົງໃນນັນຍາຍເວົ່ອງ “ນາຍແພທຍີ່ຫົວໂກ”

2. ໃນກາຮບໍ່ຮຽຍເວົ່ອງ ຜູ້ເລົ່າເວົ່ອງຈະກຳລ້າວົ້ງຕ້າລະຄຣດ້າຍຂໍ້ອຈົງ
ຫົງລົງຂໍ້ອຕັນແລະຂໍ້ອກລາງ ເຊັ່ນ “ແຄຮາວິນ່າ ອົວນອິນຳ” “ຟິເດອວີ ເປໂຕຣີຈີ”
“ອາລື່ນ່າ ອົວນອິນຳ” “ພຸລເຮັຍ່າ ອະເລື້ອງຫານໂດຣອິນຳ” ແມ່ນອງໂຮດີຢ່າ ຫົງ
ໄນ້ກີ່ເຮັກຂໍ້ອສກຸລເປັນໜັກ ໂດຍແນພະຕ້າລະຄຣເອກຝ່າຍໝາຍ ຜູ້ເຂົ້າໃຫ້ເຮັກຂໍ້ອສກຸລ

ว่า “ราสโคลนิคอฟ” ตลอดทั้งเรื่อง ส่วนตัวจะประกอบอื่น ๆ ที่เรียกชื่อสกุลในการบรรยายเรื่องก็มีบ้าง คือ “ราชูมิhin มาโนลาคอฟ” “สะเวียดริกายลลอฟ” และที่ใช้ชื่อเล่นในการบรรยายเรื่อง เช่น “โซเนีย” ใช้ตลอดเรื่องในขณะที่ใช้ “ดูเนีย” สลับกับชื่อต้น และชื่อกลางของเธอ คือ “อัฟโดทีย่า โรมาโนฟน่า”

บางที่ในเนื้อความตอนเดียวกัน เหตุการณ์เดียวกันผู้เขียนก็เรียกชื่อตัวละครตัวเดียวกันแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเพื่อลดความซ้ำซากจำเจก็เป็นได้เช่น ตอนราชูมิhin พาสองแม่ลูก พูลเอริยา อะเล็กซานโตรอฟน่า และอัฟโดทีย่า โรมาโนฟน่า ไปพักผ่อนและรอฟังข่าวของราสโคลนิคอฟ ที่นอนป่วยอยู่จากเข้า

“แม่แนใจว่าพรุ่งนี้พี่เขาคงจะพุดดีขึ้นกว่าเดิม” นางกล่าวเสริม พยายามอ่านใจของลูกสาวต่อไป

“แต่ลูกคิดว่า พรุ่งนี้เขาคงจะพุดอย่างเดิมนั้นแหละ...เรื่องนั้นนะ” อันโดทีย่า โรมาโนฟน่า ขัดจังหวะ แน่นอน เรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญ ผู้เป็นแม่ไม่อยากพูดถึง เพราะหวั่น ๆ อย่างไรชอบกล ดูเนีย เดินเข้าไปหามารดา และขอบนาง แม่ของหล่อนโอบกอดหล่อนไว้อย่างเงียบ ๆ จากนั้นนางก็นั่งคอยราชูมิhin จะกลับมาอีกอย่างกระสับกระส่าย นางมองกิริยาอาการของดูเนียซึ่งเดินกลับไปกลับมาภายในห้อง หล่อนเอามืออุดอุก ท่าทางครุ่นคิด และรอราชูมิhin ด้วยเหมือนกัน อัฟโดทีย่า โรมาโนฟน่ามีนิสัยชอบเดินกลับไปกลับมา และทำท่าทางครุ่นคิดแบบนี้... (หน้า 269)

นอกจากนี้ ชื่อเล่นของอัฟโดทีย่า โรมาโนฟน่า คือ “ดูเนีย” และ “ดูเนชก้า” ก็ใช้เรียกสลับกันอย่างไม่มีกฎเกณฑ์อะไรแล้วแต่ความพอใจของผู้เขียน

3. ในบทสนทนาลักษณะการเรียกชื่อตัวละครจะปรากว่าชัดเจนด้วยชื่อจริงหรือชื่อต้นและชื่อกลางเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งแฝงชื่อสกุลด้วยในกรณีของผู้ไม่คุ้นเคยสนใจสนิทสนม แต่ถ้ามีความคุ้นเคยสนใจสนิทสนม ก็จะเรียกเพียงชื่อเล่น เช่น บทสนทนาต่อไปนี้

“ดูเนชก้าที่รัก ลูกธรีไหม เมื่อตอนย่ารุ่งแม่เมอยหลับไปหน่อยหนึ่ง แล้วผันไปว่ามาร์ฟ่า เปเตอร์ฟน่า มหา หล่อนแต่ชุดขาว... หล่อนเข้ามาจับ มือแม่แล้วสั่นหัว หล่อนจ้องมองแม่อาย่างเคร้าขรึมเหมือนกับตําหนินแม่อาย่างนั้น แหละ... เมื่อกับเป็นกลางไม่ดี! โอ ดมิตري โปรโคฟีช คุณธรัจก์ มาร์ฟ่า เปเตอร์ฟน่า สะเวียดรีกายลอฟหรือเปล่า ? หล่อนตายไปแล้ว!” (หน้า 289)

ข้อความข้างต้นเป็นบทสนทนาของพูลเซริย่า อเล็กซานโตรฟน่า แม่ของราสโคลนิคוףพูดกับราชมิยิน เพื่อนสนิทของลูกชาย “ดูเนชก้า” คือชื่อเล่นของลูกสาวหรือ “ดูเนีย” “มาร์ฟ่า เปเตอร์ฟน่า” สะเวียดรีกายลอฟ” คือ แม่บ้านที่ดูเนียเคยไปเป็นครูพี่เลี้ยงสอนหนังสือให้ลูก ๆ ของเธอ ก่อนจะเดินทางมากรุงเซนต์ปีเตอร์สเบริร์ก และ “ดมิตري โปรโคฟีช” คือชื่อต้นและชื่อกลางของราชมิยิน

บทสนทนาอีกด้วยย่างหนึ่ง

“ทำไมคุณถึงทำหน้าย่างนั้นด้วยเล่า โรดิโอน romaโนวิช? เมื่อก่อนไม่ใช่คุณคนเดิมเลยนะ ! คุณมองหน้าผม พิงผม แต่ดูเหมือนคุณจะไม่เข้าใจที่เราเคยคุยกัน ตั้งใจหน่อยซิ อีกไม่นานรอกร่างพูดกันให้รู้เรื่อง น่าเสียดายที่ผมมีธุระต้องทำ ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องคนอื่น... โอ โรดิโอน romaโนวิช” เขากล่าวต่อไป “ทุกคนก็อยากจะสูดอากาศบริสุทธิ์ทั้งนั้น...มันสำคัญตรงนี้!” (หน้า 544)

บทสนทนาดังกล่าวเป็นของสะเวียดรีกายลอฟ พูดกับราสโคลนิคוף เขายังเรียกชื่อต้นและชื่อกลางของคุณสนทนาทุกคำ ขณะที่เมื่อตัวละครอื่นพูดกับเขาก็เรียกชื่อต้นและชื่อกลางของเขา เช่นเดียวกัน เช่น ตอนโซเนียขอคุณเขาว่า “เขาช่วยเหลือด้านการเงินแก่เธอและน้อง ๆ หลังจากแม่เลี้ยงตาย

“แต่สำหรับเงินนี่ อาร์คาดี อิวานโนวิช ฉันต้องขอบคุณคุณมาก ๆ แต่ตอนนี้ฉันยังไม่จำเป็นต้องใช้ ฉันหาเงินเลี้ยงตัวเองได้ กรุณาอย่าคิดว่าฉันเนรคุณเลย แต่ถ้าคุณมีใจอยากช่วยเหลือแล้วละก็ เงินจำนวนนี้่าจะ...”

มันเป็นของคุณ ของคุณ โซฟี่ย่า เชเมโนฟน่า กรุณาอย่าพูดถึงเรื่องนี้อีก เพราะผมไม่เมเวลาริง ๆ ต่อไปคุณจำเป็นต้องใช้มันแน่ ๆ โอดิโอน โรมาโนวิชจะต้องเลือกเอาอย่างหนึ่ง ยิ่งหัวตัวเองหรือไม่ก็ไปใช้มีเรีย” (หน้า 610)

4. ชื่อกลางของตัวละครในแนวโน้มนี้มีซ้ำ ๆ กันหลายชื่อโดยมิได้เป็นญาติพี่น้องกันเลย ทำให้เข้าใจว่าซื้อต้นของบิดาตัวละครมีซ้ำ ๆ กันมาก เช่น ชื่อกลางว่า “อีวานอฟน่า” มีปรากฏในตัวละครอย่างน้อยสี่ตัวดังนี้

- 4.1 แคร์เชอร์น่า อีวานอฟน่า มาร์เมลากอฟ แม่เลี้ยงของโซฟี่ย่า เชเมโนฟน่าหรือโซนีเย
- 4.2 อะมาลียา อีวานอฟน่า ลิปเบวีเซล หญิงเจ้าของบ้านเช่า
- 4.3 อาลีนาและลีชาเวียต้า อีวานอฟน่า ส่องฟื้นอังเหียงยาดกรซึ่งมิได้เป็นญาติกับแคร์เชอร์น่าและอะมาลียาแต่อย่างใด
- 4.4 ลุยซ่า อีวานอฟน่า ผู้หญิงที่ไปติดต่อที่สถานีตำรวจนิรภัย เรื่องถูกคนมาไปอาละวาดที่บ้าน

ส่วนตัวละครที่มีชื่อกลางว่า “อีวานโนวิช” ห้ากันมีสองตัว คือ “อาร์คาดีอีวานโนวิช สะเวียดรีกายลอฟ” อดีตนายจ้างของดูเนีย อีกคนหนึ่งคือ “อีวานอีวานโนวิช คลอฟต์อักษะ” ข้าราชการพลเรือนระดับ 5

ตัวละครดังกล่าวที่ต่างมีบิดาชื่อ “อีวาน” ทั้งสิ้น เพียงต่างกันถ้าเป็นลูกสาวของอีวาน จะมีชื่อกลางว่า “อีวานอฟน่า” แต่ถ้าเป็นลูกชายจะมีชื่อกลางว่า “อีวานโนวิช”

ข้อนี้สังเกตจากจากนี้ก็คือ ในแนวโน้มนี้มีตัวละครที่มีชื่อตันว่า “อีวาน” อยู่ถึงสองคน คือ “อีวาน อีวานโนวิช คลอฟต์อักษะ” ข้าราชการพลเรือน อีกคนหนึ่งคือ “อีวาน อะฟานาเซวิช” ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

นอกจากชื่อกลางดังกล่าว ยังมีชื่อกลาง “เปโตรวิช” หรือ “ลูกชายของปีเตอร์” ปรากฏในชื่อกลางของ “ปีเตอร์ เปโตรวิช ลูซิน” นายความคู่หมั่นของดูเนียหรืออพ朵เกียร์ โรمانอฟน่า น้องสาวของราสโคลนิคอฟ ซึ่งมิได้เป็นญาติใด ๆ กับพัดเพรี เปโตรวิช พนักงานสอบสวนฝีปากคม แต่เขายังเป็นญาติห่าง ๆ กับตัวละครที่มีชื่อกลางพ้องกับชื่อกลาง “เปโตรวิช” คือ มาร์ฟา เปโตรฟน่า สะเวียดรีกายลอฟ ชื่อกลาง “เปโตรฟน่า” คือ “ลูกสาวของปีเตอร์”

นั่นเอง และชื่อกลาง “เปโตรวิช” ยังพบในชื่อ อิลยา เปโตรวิช “นายร้อยตำรวจโภประทัด” เพราะมีนิสัยโกรธง่ายหายเรื้อรัง

ชื่อกลางที่มาจากการซื้อต้นของบิดาว่า “ชาเมน” หรือ “เซเมน” ที่แผลงเป็น “เซเมโนวิช” และ “เซเมโนฟน่า” ก็ปรากฏในชื่อของ “อังเดร เซเมโนวิช ลีปีเชียดนิคอฟ” เพื่อนของปีเตอร์ เปโตรวิช ลูซิน กับชื่อของ “โซฟีเยา เซเมโนฟน่า มาร์เมดาลอฟ” หรือโซเนีย คุรักของราสโคลนิคอฟ ซึ่งตัวละครทั้งสองนี้ได้เป็นญาติอีกันแล้ว

การเรียกชื่อตัวละครใน “นายแพทย์ชีวาโก”

การเรียกชื่อตัวละครในนวนิยายเรื่อง “นายแพทย์ชีวาโก” ของบอริส ปาสเตอร์แนค มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเรียกชื่อตัวละครในเรื่อง “อาชญากรรมกับการลงทันท์” และเรื่อง “พืนอองคารามาซอฟ” ในหลักการสำคัญของการเรียกชื่อตามธรรมเนียมปฏิบัติของชาวรัสเซีย คือเรียกชื่อต้นและชื่อสกุล และมีนิยมครั้งเรียกเต็มรูปแบบ ที่ประกอบด้วยชื่อต้น ชื่อกลาง และชื่อสกุล ซึ่งมีปรากฏเป็นปกติสัยในนวนิยายเรื่องนี้ นอกจากการเรียกชื่อเล่นในระหว่างตัวละครด้วยกันโดยตลอด

การเรียกชื่อตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้อาจจำแนกลักษณะได้ดังต่อไปนี้

1. เรียกชื่อต้นและชื่อกลาง การเรียกชื่อตัวละครลักษณะนี้ มีปรากฏทั้งในการบรรยายเรื่องของผู้เขียนและตัวละครเรียกกันเองในบทสนทนา ชื่อต้นและชื่อกลางของตัวละคร เช่น “นิโกรไไล นิโกรไไลอิวิช” “อีวาน อีวาโนวิช” “แอนนา ไอوانอฟน่า”

ส่วนการเรียกชื่อตัวละครในบทสนทนาที่เข้าลักษณะนี้ เช่น

“นั่นไงล่ะ ปร็อฟ อาฟานาเซียวิช” โอลิเยกระซิบ

“จุ๊ - จุ๊... อย่ากวนฉันน่า ปร็อฟ อาฟานาเซียวิช คืออะไร?”
(หน้า 142 เล่ม 1)

ตอนนายแพทย์ชีวาโกพูดกับลิเบอเรียส อาเวอร์เกียริช

“คุณลิเบอเรียส อาเวอร์เกียริช, พรุ่งนี้ เราต้องประชุมสำหรับก่อนการเลือกตั้ง และต้องพิจารณาโทษทางการถือคำสั่งที่ด้มเหลวอดกาก...” (หน้า 233
เล่ม 2)

ตอนนายแพทย์ชิวากोเรียกป้าหรือสตรีลนิคพด้วยชื่อต้นและชื่อกลางว่า “ป้าเวล ปาฟโลวิช!” ก่อนที่จะพบว่าป้าฯได้อยู่ตัวตายไปแล้ว และเป็นการกล่าวถึงชื่อต้นและชื่อกลางของตัวละครนี้เป็นครั้งเดียวและครั้งสุดท้ายตลอดเรื่อง

ตอนลาราพูดกับนายแพทย์ชิวาวาโกเมื่อได้พบกันครั้งแรกในแนวรบ
ขณะที่ larva เป็นพยาบาลประจำหน่วยทหาร

“ຢູ່ອານເດຣວິຈ,” ທລ່ອນພຸດຕ້ອໄປ, “ໂປຣມີສົດທິ່ນຍ່ອຍຄະ, ໄປທາມດັບຊັບແຫຼ່ງກຳນົດໃຫຍ່, ພົມມັນໄດ້ຮັບອະນຸຍາຍດີເກີດ, ແລ້ວມີຄວາມສົດທິ່ນຢູ່ອານເດຣວິຈ.” (ຫັກ 402 ເລີ່ມ 1)

2. เรียกชื่อต้น ชื่อกลาง และชื่อสกุล การเรียกชื่อตัวละครในลักษณะนี้ มักปรากฏในการบรรยายหรือดำเนินเรื่องของผู้เขียน เช่น

ในระยะนี้เอง ama เลย карт์ล็อฟน่า กุยชาร์, เมียม่ายของวิศวกรชาวเบลเยียม และตัวหล่อเงองเป็นชาวฝรั่งเศสที่โอนชาตินามาเป็นรัฐเชีย (หน้า 65 เล่ม 1)

ในตอนเช้าวันอาทิตย์, วิคเตอร์ อิปโอลิโตวิช โคมาร์อฟสกี, พร้อมด้วยหมาบูลด็อกของเขาว่า, มักจะออกเดินเล่นไปตามถนนปีดร็อฟกา และถนนกุซเน็ตสกีโมสต์, และที่มุ่งหนึ่งของถนนทั้งหมดคือ ไดร์รับการสมทบโดยนักแสดงละครและนักการทหารผู้หันหน้า ชื่อ คุณสแตนติน อัลลาวิโโอนิวิชชาตานิด (หน้า 129 เล่ม 1)

ตราใช้เวลาสามปีอยู่ที่บ้านของลาเวร์น ติโมเกโลวิช โคลอกริวอฟ,
พ่อของนาเดีย, ด้วยความปลดภัยประดุจอยู่ในป้อม (หน้า 206 เล่ม 1)

โคนาร์อฟสกี ออกจากบ้านสเวนเดตสกีไปหาเพื่อนหญิงของเข้าผู้หนึ่งชื่อ รัฟนีนา โนนัสสิม็อฟนา วัตต์ – วัตต์กิอฟสกี, เป็นพนายความและเป็นเมียของนักการเมืองลีกัยผู้หนึ่ง (หน้า 259 เล่ม 1)

ที่น่าสังเกตก็คือ มีตัวละครบางตัวมีชื่อสกุลข้อนอกนั้นสองชื่อสกุล คือ ตอนบรรยายถึงตัวละครตัวหนึ่งดังนี้

เขามีนามสกุลสองอย่าง ; ชื่อและนามสกุลของเข้าดังนี้ : แม็กซิม อา
ริสตาร์โกวิช คลินต์ซอฟ โนโกรีฟชิก หรือตามที่เขาขอร้องชิ瓦โกให้เรียกเข่า

ว่า โปโกเร็ฟชิก, ซึ่งเป็นนามสกุลของลุง, เขาใช้นามสกุลนี้เพื่อให้เกียรติแก่ลุง (หน้า 442 - 443 เล่ม 1)

แต่การเรียกชื่อตัวละครตามข้อ 1 และ ข้อ 2 ก็ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน เพราะบางครั้งผู้เขียนก็เรียกชื่อตัวละครทั้งสองแบบในข้อความเดียวกัน คือ เรียกชื่อตัวละครตัวหนึ่งด้วยชื่อตัน ชื่อกลาง และชื่อสกุล แต่เรียกตัวละครอีกด้วยหนึ่งด้วยชื่อตันและชื่อกลางเท่านั้น เช่น

ในฤดูหนาวครั้งหนึ่ง อเล็กชานเดอร์ อาร์เล็กชันโดริช โกรมิโก มอบตู้เสื้อผ้าเก่าลายครามใบหนึ่งแก่แอนนา ไ渥านีอฟน่า (หน้า 179 เล่ม 1)

3. เรียกชื่อสกุล ในหนนินิยายเรื่องนี้มีการเรียกชื่อตัวละครด้วยชื่อสกุลในการบรรยายเรื่องเช่นเดียวกับหนนินิยายตะวันตกทั่วไป เช่น “โคมาร์อฟสกี เล่นไฟกับชายอีกสามคน, คนหนึ่งคือ คอร์นาเก็อฟผู้พ่อ...” (หน้า 235 เล่ม 1)

การติดตามชีวาว哥วนแล้ววันเล่า, กอร์ดอนได้ประสบภพอันน่าสังเวชต่าง ๆ นานาเช่นเดียวกัน... (หน้า 323 เล่ม 1)

4. เรียกชื่อเล่น การเรียกชื่อเล่นของตัวละครมีปรากฏทั้งในการบรรยายเรื่องของผู้เขียนและการเรียกของตัวละครอื่น ๆ เช่น

แต่ในทันใดนั้นเอง ยูราตระหนักว่าเข้าใจผิดไปเสียแล้ว ข้าของลาราอ่อนปากเปี่ยก ไม่สามารถพยุงร่างไว้ได้, (หน้า 241 เล่ม 1)

“นีแน, ปacha,” ลาราพูด “ฉันกำลังเดือดร้อน, เธอต้องช่วยฉันนะ อย่าตอกอกตกใจและอย่าถามฉัน...” หน้า 223 เล่ม 1)

แต่ในการบรรยายเรื่องบางตอน ผู้เขียนก็เรียกทั้งชื่อเล่น ขณะที่กลับเรียกชื่อตัวละครอีกด้วยหนึ่งด้วยชื่อตันและชื่อกลาง แต่เรียกชื่อตัวละครที่เหลือในที่นั้นด้วยชื่อตัน ชื่อกลางและชื่อสกุล เช่น

เอ็มมา เออร์เนสต์อฟน่า กำลังยืนเมื่อไปช่วยถอดเสื้อคลุมให้ลารา ; เอ็มมา ต้อนรับลารา ด้วยการร้องอุทาน โอและอา, และบอกลาราว่าวิคเตอร์ อิบปอลิโตริช โคมาร์อฟสกีไม่อยู่, และบอกให้ลาราอยู่ค่ายเขา ก่อน (หน้า 219 เล่ม 1)

อย่างไรก็ตาม มีข้อนำสังเกตว่า โดยเฉพาะการเรียกชื่อตัวละครเอก ชายหญิงในนวนิยายเรื่องนี้ พบร่วมกับแพทย์ชิ瓦โกนั้น ในช่วงต้นเรื่องก่อนที่ เขาจะเรียนจบเป็นนายแพทย์ ผู้เขียนเรียกเขาว่า “ยูรา” อันเป็นชื่อเล่นเช่นเดียวกับตัวละครอื่น ๆ ซึ่งมาจากชื่อจริงว่า “ยูรี อาโนเดรอฟิช ชิวาโก” จนเมื่อ จบเป็นแพทย์แล้ว ผู้เขียนจะเปลี่ยนเรียกชื่อเขาไปจนจบเรื่อง ดังที่ผู้เขียนบรรยายไว้ดอนหนึ่งว่า

นายแพทย์ชิวาโก ผู้เมื่อไม่นานมานี้รู้จักกันในนามยูรา, แต่เวลาที่มีผู้เรียกเขาว่า ยูรี อาโนเดรอฟิช หรือนายแพทย์ชิวาโกมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ...
(หน้า 283 เล่ม 1)

หลังจากนี้ ผู้เขียนจะบรรยายถึงเขาในชื่อต้นและชื่อสกุลสลับกับเรียก “นายแพทย์ชิวาโก” หรือ “ชิวาโก” อันเป็นชื่อสกุลจนจบเรื่อง จะไม่ปรากฏ การเรียกชื่อ “ยูรา” ใน การบรรยายเรื่องอีกเลย นอกจากมีการเรียกขานในบทสนทนาของตัวละครที่คุ้นเคยสนิทสนมเท่านั้น

ส่วนตัวละครเอกฝ่ายหญิงหรือ “ลารา” นั้น ผู้เขียนจะใช้ชื่อ “ลารา” ซึ่งเป็นชื่อเล่นในการบรรยายโดยตลอด ตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง ทั้ง ๆ ที่ชื่อจริงของเธอคือ “ลาริชา ฟีโอลโดริอฟนา กุยชาร์” แต่มีบางครั้งซึ่งก็น้อยครั้ง เดิมที่ที่ผู้เขียนเรียกเธอว่า “ลารา แอนดีปอฟ” หลังจากเธอแต่งงานกับ “ปacha แอนดีปอฟ” และ

การเรียกชื่อตัวละครใน “พืนอองค์รามาซอฟ”

การเรียกชื่อตัวละครในนวนิยาย เรื่อง “พืนอองค์รามาซอฟ” ของลีโอดอร์สโตยก มีข้อนำพิจารณาและสังเกตดังต่อไปนี้

1. ตัวละครหลายตัวมีชื่อเล่น เช่น “ดมิตري” ลูกชายคนโตของ “คารามาซอฟ” มีชื่อเล่นว่า “มิตยา” “อเล็กไซ” ลูกชายคนเล็ก มีชื่อเล่นว่า “โอลชา” “อกราเฟนา” มีชื่อเล่นว่า “กรูเซนกา” และ “กรูชา” “แคราเวนา” ชื่อเล่นว่า “เคเดยา”

การเรียกชื่อตัวละครด้วยชื่อเล่น มีทั้งตัวละครเรียกกันเองในบทสนทนาและผู้เล่าเรื่องเป็นผู้เรียก แต่ก็มีข้อแตกต่างอยู่ว่า ผู้เล่าเรื่องจะเรียกชื่อตัวละครบางตัวโดยเฉพาะตัวละครเอกฝ่ายหญิงด้วยชื่อเล่นเพียงบางชื่อเท่านั้น เช่น จะไม่เรียกว่า “กรูชา” และ “เคเดยา” ใน การบรรยายเรื่องเลย แต่จะ

เรียกว่า “กรูเชนกา” ส่วน “กรูชา” และ “เคตยา” เป็นชื่อเรียกที่ตัวละครสนิทสนมกัน อย่างมิตยาใช้เรียกหญิงทั้งสองเท่านั้น แต่สำหรับตัวละครเอกฝ่ายชาย ผู้เล่าเรื่องจะเรียกชื่อเล่นแทนชื่อต้นตลอดการบรรยายเรื่องทั้ง “มิตยา” และ “อลีชา”

2. ผู้เล่าเรื่องมักจะกล่าวถึงตัวละครแต่ละตัวในครั้งแรกด้วยชื่อต้น ชื่อกลาง และชื่อสกุล หรืออย่างน้อยก็ชื่อต้นและชื่อสกุล แต่กับบอยครังที่เรียกเฉพาะชื่อต้นและชื่อสกุล อันเป็นแนวปฏิบัติในนวนิยายทั่ว ๆ ไป เช่น ในตอน เปิดเรื่องในบทที่ 1 ของตอนที่ 1 ผู้เล่าเรื่องเริ่มต้นว่า “อเลกไซ พีโอดโรวิช รามาซอฟ เป็นลูกชายคนที่สามของพีโอดอร์ พาฟโลวิช รามาซอฟ...”

เมื่อกล่าวถึงลูกชายคนแรกของรามาซอฟว่า “ดมิตรี พีโอดโรวิช หรือมิตยา...” หรือตอนที่อลีชาไปหาอดีตร้อยตรีสเนกีร์โยฟครั้งแรกที่บ้านผู้เล่าเรื่องให้อดีตร้อยตรีผู้นั้นแนะนำตัวเองแบบเต็มรูปว่า

“พมนิโคล่า อัลยิด สเนกีร์โยฟ อดีตร้อยตรีในกองทหารทัพรัสเซีย ถึงเข้าจะเสียเกียรติเพราความผิดแต่เขาก็ยังเป็นร้อยตรีอยู่ครับ ผมควรจะแนะนำตัวเองว่านายร้อยตรีขอรับ ไม่ใช่ร้อยตรีสเนกีร์โยฟเลย ๆ....” (หน้า 227)

คำแนะนำตนของอดีตร้อยตรีผู้นี้แสดงให้เห็นว่า ต้องแนะนำกันเต็มยศจึงจะต้องตามขั้นบันนิยม แม้ตอนเขานำเสนอภาระและอลีชาให้รู้จักกัน ก็ยังแนะนำเต็มรูปทั้งชื่อต้น ชื่อกลาง และชื่อสกุลของทั้งสองฝ่าย

“...ต่อไปพmorph แนะนำภาระผมนะครับ อารีนา เพตรอฟนา...นี คุณอเลกไซ พีโอดโรวิช รามาซอฟ ยืนขึ้นซีคุณรามาซอฟ” (หน้า 230)

แต่การกล่าวถึงตัวละครนั้น ๆ ในครั้งต่อ ๆ ไป ผู้เล่าเรื่องจะเรียกชื่อตัวละครเพียงชื่อสกุลเป็นส่วนใหญ่ เว้นแต่ชื่อตัวละครบางตัว เช่น ลูกชายสามคนของรามาซอฟ และตัวละครหญิงอย่างกรูเชนกา ซึ่งล้วนเป็นชื่อเล่น แต่ก็ไม่เป็นการแน่นอนเสมอไป เพราะในบางตอนผู้เล่าเรื่องก็จะกล่าวถึงตัวละครบางตัวด้วยชื่อต้น ชื่อกลาง และชื่อสกุลก็มี ซึ่งสังเกตได้ว่าผู้เล่าเรื่องต้องการเน้นชื่อต้น ๆ ก็เป็นได้

3. ในการนี้ที่เป็นการแสดงอารมณ์ของตัวละคร สังเกตได้ว่าตัวละครจะเรียกชื่อตัวละครอื่นอีกด้วยหนึ่งด้วยชื่อต้นและชื่อกลาง ซึ่งเป็นการแสดง

ความสุภาพตามธรรมเนียมการเรียกชื่อของชาวรัสเซีย แต่กรณีนี้ก็ถือเป็นการประชดประชันได้เช่นกัน เพราะถือว่าการเรียกชื่อเล่นเป็นการไม่สุภาพ แม้จะเป็นพ่อลูกกันแท้ ๆ เช่น ภารมาซอฟ เรียกมิตรญาลูกชายคนใดด้วยชื่อตัวและชื่อภรรยา ตอนพ่อท้าวดอกับลูก

“ดมิตรี ฟิโอดโรวิช!” カラマซอฟต์กโนเสียงเพี้ยนราวกับไม่ใช่เสียงของเขาร้อง “เอ็ม! ถ้าแก่ไม่ใช่ลูกข้า ข้าจะท้าดาวกับแกเดี่ยวนี่...” (หน้า 79)

ตอนสมรรดิยาคอฟ พ่อครัวหนุ่มมากเตียงเรื่องการนับถือศาสนา กับกริ哥อรี คนใช้เก่าแก่ของคริสต์ศาสนา มีการแสดงอารมณ์ด้วยคำพูด และเรียกชื่อตอนและชื่อกลางของกริ哥อรี

“อย่ารีบตัดสินผลอย่างนั้นซีครับ อย่าใช้คำรุนแรง แต่ลองคิดให้ดี ๆ อีกสักครั้งเถอะ กริゴรี วาสตุไลวิช...” (หน้า 146)

อีกตอนหนึ่งในเหตุการณ์เดียวกัน

“ใจเย็น ๆ กรีกอรี วาสสิไลวิช” สมเอร์ดิยาคอฟ พูดต่อไปอย่างไม่สะทกสะท้าน (หน้า 148)

ตอนอโลชาและคุณนายโภคลาดอฟเข้าไปในห้องรับแขกที่อิวานและแคร์น่าพูดคุยกันอยู่ แคร์นาจะเรียกคุณนายโภคลาดด้วยชื่อต้นและชื่อกลางว่า “แคร์นา ออสสิพอฟนา” และเรียกชื่ออิวานตามด้วยชื่อกลาง แต่เมื่อพูดถึง อโลชา ด้วยความเพอเรอ ก็เรียบออกตัวทันที ดังตัวอย่าง

“ແຕ່ດິຈັນຍອຍກໃຫ້ໂລຊາຂອງໄທຢເຄີດ ອເລກໃໝ່ ພົມໂດໂຣວິຈ ທີ່ດິຈັນເຮັກ
ຂໍອເລັນຄຸນ ດິຈັນຍອຍກໃຫ້ເລກໃໝ່ພູດຕ່ວໜ້າເພື່ອດິຈັນທັງສອງຄນະໆ ວ່າດິຈັນ
ຖຸກຫຼືອຝຶດ ດິຈັນນີ້ສະບູບຕາງໝາຍນະໄຮນາງອຍ່າງ ອລົານ້ອງຮັກ (ເພຣະເຫຼົວເປັນ
ນ້ອງທີ່ຮັກຂອງໜັນ)” (ໜ້າ 216)

ขณะที่สเนกเกอร์โยฟ อธิบายว่า “อเล็กไซด์ ฟ็อกซ์”
โดยตลอด แม้แต่คุณนายโภคลาดอฟ ที่ “ลีช” ลูกสาวของเซอชอบอลโซ
ก็เรียกเขาว่ายางสุภาพเสมอ รวมทั้งลิซด้วย การที่ตัวละครเรียกันทั้งชื่อต้น
และชื่อกลาง แม้จะเป็นธรรมเนียมนิยมแต่ในบางครั้งก็ออกจะดูพื้นเฟื่องได้
เช่นเดียวกัน เพราะแทนที่จะเป็นการกระชับและเป็นกันเองระหว่างตัวละคร

ก็กล้ายเป็นความยืดเยื้อและค่อนข้างเป็นทางราชการไป แต่ถ้ามองในแง่ที่ผู้เขียนพยายามคงความเป็นเอกลักษณ์ของการเรียกชื่อตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้เป็นอีกรูปหนึ่ง เช่น ตอนเลือดพุกดัน อโลชาในช่วงต้น ๆ จะเรียกทั้งชื่อตัวและชื่อกลาง แต่ตอนหลังจะเรียกชื่อเล่น

“ค่ะ อเล็กไซ ฟิโอโดโรวิช เพื่อนรัก ขอให้เราเอาใจใส่คนอื่นเหมือนกับเขาเป็นคนป่วยเดิม!”

“ใช่ ขอให้เราทำอย่างนั้นเลิด ลีช ผมพร้อมจะทำอย่างนั้น แต่อาจยังทำได้ไม่ดีพอ บางครั้งผมไม่อดทน ยังมองคนไม่ตรงตามที่เขาเป็นจริง แต่สำหรับคุณนี่อาจจะต่างหากไป”

“อะไรกัน ไม่เชื่อหรถก อเล็กไซ ฟิโอโดโรวิช ฉันสบายใจจริง ๆ”

“ดีจริง ที่คุณพูดอย่างนั้น ลีช”

“เรื่องนี้เป็นคนที่นาพิศวงเลย อเล็กไซ ฟิโอโดโรวิช แต่บางที่เรือก็ awkward ไปหน่อย...” จู่ ๆ ลีช ก็กระซิบบอกเขาย่าวยาวด้วยอาการดื่น ๆ

อโลชาทำตามที่เรอบอก กลับมารายงานว่าไม่มีใครฟังอยู่

“อเล็กไซ ฟิโอโดโรวิช” ลีชพูดต่อ... (หน้า 247)

ตามตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าค่อนข้างพื้นเฟื่องยืดเยื้อ ในการที่ตัวละครเรียกชื่อตัวและชื่อกลางของตัวละครอีกด้วยหนึ่งในการสนทนาก็ทั้ง ๆ ที่ไม่จำเป็นที่จะมุ่งแสดงความสุภาพตลอดเวลา ซึ่งถ้าจะเปลี่ยนเป็น “อโลชา” อย่างที่เรียกในตอนหลัง ก็จะกระชับกว่ามาก ขณะที่ฝ่ายชายเรียกฝ่ายหญิงว่า “ลีช” โดยตลอด แต่ข้อเท็จจริงก็คือไม่ปรากฏว่าตัวละครที่ชื่อ “ลีช” มีชื่อกลางและชื่อสกุลว่าอย่างไร เพราะไม่มีบรรยายในตอนใด ๆ มีฉะนั้นอโลชาอาจต้องเรียกชื่อตัวและชื่อกลางของเรือเพื่อความสุภาพเช่นกันก็เป็นได้ แต่เราทราบชื่อสกุลของลีชได้จากชื่อมาตราของเรือ คือคุณนายโภคลาดอฟ

การเรียกชื่อตัวละครที่มีความเหมือนในความแตกต่าง

จากการพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบเอกลักษณ์ของการเรียกชื่อตัวละครในนวนิยายเอกของรัสเซียทั้งสี่เรื่องดังกล่าวแล้ว เราอาจจำแนกลักษณ์ของการเรียกชื่อตัวละครซึ่งมีความเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันในหลายลักษณะดังต่อไปนี้

ลำดับ	กลวิธีการเรียกชื่อ	โอกาสการเรียกชื่อ	หมายเหตุ
1	เรียกชื่อต้นและชื่อกลาง	1.1 บรรยายเรื่องและการกล่าวถึง ตัวละครเป็นครั้งแรก 1.2 ตัวละครเรียกกันเพื่อแสดง ความสุภาพ 1.3 ตัวละครเรียกกันเพื่อ แสดงอารมณ์	ทุกเรื่อง ทุกเรื่อง ทุกเรื่อง
2	เรียกชื่อต้นและชื่อสกุล	2.1 บรรยายเรื่องและดำเนินเรื่อง 2.2 ตัวละครเรียกกันในบทสนทนา	ทุกเรื่อง ทุกเรื่อง
3	เรียกชื่อต้น ชื่อกลางและชื่อสกุล	บรรยายเรื่องและดำเนินเรื่อง	ทุกเรื่อง
4	เรียกชื่อสกุล	บรรยายเรื่องและดำเนินเรื่อง	ทุกเรื่อง
5	เรียกชื่อต้นหรือชื่อเล่น	5.1 บรรยายเรื่องและดำเนินเรื่อง 5.2 ตัวละครเรียกกันในบทสนทนา	ทุกเรื่อง ทุกเรื่อง

ตามตารางข้างต้น แสดงว่ากลวิธีหรือลักษณะการเรียกชื่อตัวละครในนวนิยายออกของรัสเซียทั้งสี่เรื่องมีความคล้ายคลึงกันมาก ซึ่งจัดเป็นชนนิยม หรือแนวปฏิบัติประการหนึ่งของวรรณกรรมรัสเซียที่นำเสนอใจศึกษา ประการสำคัญก็คือชนนิยมหรือแนวปฏิบัติตั้งกล่าวนี้ยังมีลักษณะคล้ายคลึงกันในด้านความไม่แน่นอนในการเรียกชื่อตัวละครดังที่ปรากฏในนวนิยายแต่ละเรื่อง หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่ง คือ มีความหลากหลายในการเรียกชื่อตัวละครต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่เป็นการเรียกชื่อตัวละครในลักษณะเดียวกัน เช่น ในการบรรยายเรื่องผู้เขียนหรือผู้เล่าเรื่องอาจเรียกชื่อเล่นของตัวละครเป็นลักษณะของทวิมาตรฐาน (Double Standard) สำหรับตัวละครฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ดังปรากฏในเรื่อง “พื้น้องความซ่อฟ์” หรือเรียกชื่อตัวละครด้วย ชื่อเล่น ขณะที่เรียกด้วยชื่อตัวหนึ่งด้วยชื่อต้นและชื่อร่อง ดังในเรื่อง “นายแพทย์ซิวากो”

หรือในการบรรยายเรื่องที่เป็นเหตุการณ์เดียวกัน เนื้อความเดียวกัน ผู้เขียนก็เรียกชื่อตัวละครไม่เป็นแนวเดียวกัน ดังในเรื่อง “อันนา คาเรนินา” และ เรื่อง “อาชญากรรมกับการลงทัณฑ์” ความไม่เป็นระบบหรือแนวปฏิบัติที่ เคร่งครัดชัดเจนดังตัวอย่างที่กล่าว มิใช่เป็นเพียงทวิมตรฐานสำหรับการเรียก ชื่อตัวละครในบริบทเดียวกันเท่านั้น แต่ยังจัดเป็นพหุมาตรฐาน (Multiple Standard) ของการเรียกชื่อตัวละครโดยทั่วไปอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายทางลักษณะที่ปรากฏ ในกลวิธีการเรียกชื่อตัวละครในนานิยายเอกของรัสเซียทั้งสี่เรื่องนี้ แม้มิใช่สูตรสำเร็จของการเขียนนานิยายโดยตรง แต่ก็มีคุณค่าต่อ การศึกษาพัฒนาการของกลวิธีหรือท่วงทำนองการเขียนนานิยาย ในอีกแง่มุมหนึ่ง ที่อาจมีกระบวนการทัศนผิดแฝงไปจากการมุ่งศึกษา โครงสร้างหลักหรือองค์ประกอบของนานิยาย ที่ประกอบด้วยแก่น เรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉากและบรรยากาศ ที่มีการ ศึกษาวิเคราะห์กันมานานและมากมาย การพิจารณาศึกษาเรื่อง กลวิธีการเรียกชื่อตัวละคร จึงจัดเป็นการขยายแวดวงประเด็นการ ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านตัวละครได้อีกประเด็นหนึ่ง และน่าจะมีการขยายประเด็นให้กว้างขวางออกไปอีก

หนังสืออ้างอิง

ดอสโตเยฟสกี, ฟีโอดอร์. พื่น้องคารามาซอฟ. แปลจาก The Brothers Karamazov. โดย “สตดใส” (สตดใส ขันดิวรพงศ์) พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทับหนังสือ, 2533.

—————. อาชญากรรมกับการลงทัณฑ์. แปลจาก Crime and Punishment. โดย ศ.ศุภศิลป์ (นามแฝง). กรุงเทพฯ : สมิต, 2534.

ตลอดสตอย, ลีโอ. อันนา คาเรนינה. แปลจาก Anna Karenina โดย “สตดใส” (สตดใส ขันดิวรพงศ์). กรุงเทพฯ : มูลนิธิเด็ก, 2536.

ปาสเตอร์แนก, บอริส. นายแพทย์ชีวาโก เล่ม 1 และเล่ม 2 แปลจาก Doctor Zhivago. โดยอาษา ขอจิตต์เมตต์. พิมพ์ครั้งที่ 3, พระนคร : แพรพิทักษ์, 2512.

Feitlowitz, Marquerite. Leo Tolstoy's Anna Karenina. New York : Barron's Educational Series, IMC, 1985.